

بررسی میزان مشارکت شهروندان در تدوین حقوق و قوانین شهری

سمیرا مرادی مفرد^{*}، اکبر حسین زاده، قمر عباسی، سکینه امینیان

۱- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه زنجان،

moradi_samira_66@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه

زنجان، Hossienzadeh@gmail.com

۳- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری،

دانشگاه زنجان، Aabasi.ghamar@yahoo.com

۴- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم، دانشگاه زنجان،

Aminiyan_sara@yahoo.com

چکیده

امروزه حل بسیاری از مسائل و مشکلات جامعه در گرو آگاه شدن افراد از حقوق شهروندی خود است که بهتر می‌توانند در جامعه زندگی کنند و تعاملات اجتماعی خود را با یکدیگر و نظام سیاسی حاکم مشخص سازند. از این رو پژوهش حاضر به منظور شناخت بهتر جامعه، روابط درونی آن و هدایت کنش‌ها و رفتارها از منظر حقوق شهروندی که به عنوان مهم‌ترین ایده‌های اجتماعی یک جامعه محسوب می‌شود می‌پردازد. حقوق شهروندی از موضوعات مهم در دو حوزه حقوق و علوم سیاسی که هم‌زمان با تحولات اجتماعی به وجود آمده است و به انواع حقوق انسانی در جامعه اشاره می‌کند می‌باشد. کارشناسان معتقدند که اهمیت حقوق شهروندی در جامعه به گونه‌ای است که اگر حقوق شهروندی در آن جامعه نهادینه نشده باشد رابطه مردم و حاکمیت دچار تزلزل می‌شود؛ لذا تحولات ساختاری و کارکردی نظام‌های اجتماعی و سیاسی باعث شده است تا وظایف و تکالیف متقابل و دو سویه بین شهروندان و اداره‌کنندگان امور در سطوح ملی و محلی پدید آید. روش پژوهش با توجه به موضوع، توصیفی-تحلیلی و روش گردآوری اطلاعات اسنادی-میدانی است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد اگرچه در ابتدای تاریخ شهروندی مدرن، شهروندی و حقوق مرتبط با آن، صرفاً در چارچوب رابطه فرد و دولت-ملت تعریف می‌شد. اما امروز همگام با تحولات اجتماعی گسترده از جمله سلطه سرمایه‌داری و ظهور جنبش‌های اجتماعی شهری، تفسیرهای جدیدتری از شهروندی مورد توجه قرار گرفته است به طوری که حق تشکیل اجتماعات، انجمن‌ها و جمعیت‌ها در قوانین همه کشورها به عنوان یکی از حقوق اساسی شهروندان شناخته شده است. نتایج پژوهش نشان داد که در مجموع قوانین و مقررات شهرسازی و معماری، متأسفانه اساساً چنین رویکردی در مجموعه ضوابط و مقررات مزبور وجود ندارد، به طوری که حتی کاربرد اصطلاحاتی نظیر «شهروند» و «مردم» در متون این ضوابط و مقررات حتی برای یک مورد نیز مشاهده نمی‌شود.